

З ІСТОРІЇ БУДІВНИЦТВА ТА РОЗВИТКУ ПІСОЧИНСЬКОЇ ВАСИЛІВСЬКОЇ ЦЕРКВИ

"Під курганом сіли відпочити, Є і річка
й золоті піски, Та й лишилось слободою
жити Мандрівні, веселі козаки.
Змурували білі стіни храму, Господу
несли земний уклін. До сих пір лунає
над вітрами, Благовістний
Пісочинський дзвін..."

(Кость Маковський)

Масове переселення із-за Дніпра на Слобожанщину почалося у першій половині XVII ст. Відомо, що переселенці брали з собою все потрібне священника Семіона Теленговського та місцевого для життя на новому місці: живність, худобу, населення (й на їх кошти) у 1823 році почалося зняття праці.

На той час православна віра в житті українського народу мала велике значення. Люди були дуже релігійними, але їм постійно доводилося захищати свою віру від утисків католицизму та унії. Разом із переселенцями на Слобожанщину приходили священники й церковний причт. Вони привозили образи, антиминоси (плащаниці), церковне начиння, богослужбні книжки українського друку, й навіть дзвони.

Під час одного з переселень було заселено місце, що від назви річки одержало назву Пісочин. Таким чином, десь у другій половині Харківського повіту було збудовано і освячено і дані про неї надходять лише з 1670 року.

Пізніше св. Василівська церква була підпорядкована Курязькому чоловічому монастирю, а він у свою чергу - Белгородській Єпархії.

Белгородські владика відразу почали вводити в українські церкви свої закони: так, митрополит Авраамі виступив проти українського звичаю обливати новонароджених, і постановив, щоб їх занурювали (на російський манер) при хрещенні. Він також обклав зборами усі українські церкви.

Іоасаф Горленко (батько котрого був прилуцьким полковником у Гетьманщині, а мати - дочкою гетьмана Д. Апостола), не дивлячись на своє українське походження, зламав старі українські звичаї. Він звелів вислати усі книжки українського друку до Белгородської консисторії. Натомість, усі церкви одержали російськомовні книжки, виписані з Москви.

Через те, по церквах Харківської Єпархії, менше стало старовинних книжок українського друку, ніж російського.

Дерев'яна Пісочинська церква стояла осторонь самої слободи, ближче до великої дороги з Полтави до Харкова. Вона мала й свої власні земельні угіддя, які колись були подаровані полковника Федора Донця.

Багато років проіснувала дерев'яна Пісочинська церква, і лише завдяки наполегливості архітектора Павлова. На її дзвіниці знаходилося 4 дзвони:

- 1 дзвін важив 15 пудів 16 фунтів;
- 2 -" - 6 пудів;
- 3 -" - 2,5 пуди;
- 4 -" - 1,5 пуди;

Поява нової церкви сприяла збільшенню парафії. До храму потяглися мешканці села й довколишніх хуторів. За документами 1828 р. у селі було 12 хуторів.

Васильевская церковь в с. Песочин
Харьковского уезда, 1828 г.: общий вид

Та вже з 1850 р. починаються епідемії холери, У 1870 р.: "Появленню холери в Харьковском Уездѣ предшествует метеор, а прекращению оной, северное сияние".

Але до кінця 80-х років цього ж століття, населення поволі почало збільшуватись й виникла необхідність розширення храму, дружиною

У 1888 році до Консисторії подається "прошение" на добудову Василівської церкви. А 22 січня 1890 року надходить звіт від священика слободи Ольшанської - Олексія Трекова, в котрім він сповіщає Архієпископа Харківського й Охтирського Амвросія про завершення добудови Пісочинського храму. Він також говорить, що: Харківськими купцями Іваном Безчетвертним, Павлом Ламіховим і Павлом Рижовим пострєні (поки вчерні) на власні їх кошти, два бокових приділи. Північний було освячено на честь Тверської Божої Матері, а південний - першoverховних апостолів Петра і Павла. Також була розширена західна частина церкви.

На початку 20-х років ХХ ст. декретом Ради Народних комісарів діяльність церкви було заборонено. Згідно цього декрету все майно Василівської церкви підпорядковувалось місцевій владі - Військово-Революційному Комітетові.

За наказом цього комітету була створена повітова ліквідна комісія, яка спішно приступила

до вилучення коштовностей з церковних засік. Так у 1921-22 рр. комісія відправила в Губ фінвідділ золота й коштовного каміння - 10 фунтів, 13 золотників (1 фунт - 0,4536 кг). Здано срібла - 91 пуд 20 фунтів.

Срібних монет - 562 карб. 10 коп.

А 10 лютого 1930 року засідання селищної ради ствердило рішення про зняття й передачу дзвонів у "Металторг".

А незабаром й сам храм на довгі роки було зачинено. Лише у 1942 році, після виведення із її території концентраційного табору, для поліпшення нагляду за місцевим населенням, німецьке командування видало наказ про відновлення церковної служби.

Після визволення Пісочина у 1943 році нова влада оцінила ідею окупантів і не заборонила обряду Богослужіння.

Перенісши атеїстичні репресії комуністичного режиму оновлена Василівська церква продовжує працювати й до цього часу.